

וכן קישרו בגמרא מחלוקת זו, למחלוקת התנאים בקונה זרע פשתן בסתם, והוברר שלא היה כשיר לזריעה – האם יש כאן מקח-טעות או לא. (ואמנם יש דעת תנאים הסוברת שאע"פ שהולכין אחר הרוב, ורוב הפשתן שנמכר נמכר לזרע, אעפ"כ אינו מק"ט, כי יש ללכת אחר רוב האנשים הקונים ולא אחר רוב הפשתן הנקנה).

בתחילה דימו שאלה זו לנידון אשה שנתאלמנה או נתגרשה ואין ידוע אם נישאת בתחילה בתולה או אלמנה – האם יש להסתמך על 'רוב נשים בתולות נישאות' ולחייב לשלם כתובת בתולה. ודחו שהיות ואין לה קול שנישאה בתולה, איתרע לה רובא. (כי יש 'רוב' נגדי, שהנישאות בתולות, יש להן קול).

וכן רצו לקשר לנידון מוכר עבדו ונמצא העבד גנב או קוביוסטוס – שאין זה מקח-טעות, משום שרוב העבדים הם כאלו. ודחו שכולם בחזקת כן, וכאילו אמר לו המוכר בפירוש שהעבד גנב וכו'.

וכן רצו לדון בשור שנגח את הפרה ונמצא עוברת בצדה ואין ידוע אם מת מהנגיחה או קודם לכן. ודחו שאין כאן 'רוב' גמור, כי שמא בא השור מלפניה, והפילה מחמת ביעות עוד טרם שנגח (ואפשרות זו מצטרפת עם מיעוט המפילות קודם זמנן ואתרא לה רובא. תוס').

שור שנמצא הרוג ליד שור המוחזק כנגחן, או גמל הרוג בצד גמל האחר – מחלוקת תנאים בדבר. ואמרו בגמרא שנידון זה אינו תלוי בשאלת 'רוב בממון' – שכאן השאלה אם מסתמכים על חזקת השור המסויים לדון על פיה ולהוציא ממון, ומחלוקת רב ושמואל היא ברוב דעלמא'. (ופסקו הרי"ף והרמב"ם כחכמים החולקים על רבי אחא, שאין להוציא ממון על סמך חזקת הנגחן. וע' שו"ת מהרי"ק – קכט).

דף צג

קנ. המוכר זרעוני גינה שאינם נאכלים, והוברר שלא היו ראויים לזריעה – האם חייב המוכר לפצות את הלוקח על הוצאות הזריעה שהיו לריק?

נחלקו תנאים: לת"ק, נותן לו דמי זרע אך לא דמי הוצאותיו. וי"א (רשב"ג), אף ההוצאה. (הגם שאין זה אלא 'גרמא בניזקין' – קנס הוא שקנסוהו. רשב"ם. יתר על כן, חייב רשב"ג ביוכ"ב דמי בושת שנגרמה לשני עקב התרשותו. ואין הלכה כרשב"ג. ע' חו"מ רלב, כ).

דפים צג – צד

קנא. א. הפסולת המעורבת עם הפירות הנמכרים – האם יכול הלוקח לנכותה מן החשבון (כשמשאים כמות שהם, או כשבא לנפות ולנכות)?

ב. הבורר צרורות מגרנו של חבירו – האם חייב לשלם לו, וכמה?

א. כל שהפסולת במידה הרגילה (כפי שפרטו חכמים), הלוקח מקבל עליו פסולת זו ואינו רשאי לנכות מן החשבון. וגם אינו רשאי לנפות הכל ולנפות. ואולם אם ניפה ומצא בה פסולת מרובה מן השיעור המותר – יכול לנכות מן החשבון את הפסולת כולה. אמרי לה מדינא ואמרי לה מקנסא. ונפקא מינה – כשיודעים שהמוכר לא ערבה, שאין מקום לקנסו, ואינו מנכה אלא את הפסולת שמעבר לשיעור – לדעת האומר 'קנסא'. ויש פוסקים שאינו מנכה לו כלום – ע' טור רכט, א (עפ"י רשב"ם).

וכל אלו הדברים – במקום שאין מנהג מסוים, אבל כשיש מנהג – הכל כפי המנהג. (טוש"ע רכט, א).

ב. אמר רבה בר חייה קטוספאה משמיה דרבה: משלם לו דמי חטין, שהרי כך שוים אותם צרורות, לפי שנכללים במכירת החטין. (וזה דוקא לשיטות המחייבות על 'דינא דגרמי'. רשב"ם. ונחלקו ר"י וריב"ם אם אתי גם למ"ד 'דבר הגורם לממון לאו כממון דמי'). ואסור לו להתזיר הצרורות לגרן, שאסור לערב לכתחילה. (וכל זה דוקא בשעומדות לימכר. ריטב"א).

דף צה

קנב. מה דין המכירות באופנים דלהלן, כשנמצא קלקול בחלק מן היין או בכולו:

- א. 'מרתף יין אני מוכר לך'.
- ב. 'מרתף יין אני מוכר לך — למקפה'.
- ג. 'מרתף זה של יין אני מוכר לך'.
- ד. 'מרתף זה של יין אני מוכר לך — למקפה'.
- ה. 'מרתף זה אני מוכר לך'.
- ו. 'מרתף זה אני מוכר לך — למקפה'.
- ז. חבית יין אני מוכר לך'.

א. נחלקו רב אחא ורבינא; חד אמר, מקבל עליו הלוקח עשר קוססות למאה. (ולדעה זו, ניתן לפרש משנתנו באופן זה. ראשונים). וחד אמר, אינו מקבל עליו שום יין פגום. (והלכה כדברי המיקל ביניהם (על המוחזק — המוכר), שהלוקח מקבל עליו. חו"מ רל, א. ויש מי שכתב שאם לא שילם עדיין — אין מוציאין ממנו — ההשלמה. ואין כן דעת שאר הפוסקים).

ב. נותן לו יין שכולו יפה. (הראוי למקפה).

ג. נותן לו יין שעדיין נמכר בחנות, הגם שאינו יפה, ואפילו מתחיל כבר להחמיץ, וריחו ריח-חומץ, ואמנם ראוי לשתותו כעת. (אלא שאינו רע ביותר. פוסקים).

ד. הלוקח מקבל עליו עשר חביות קוססות מתוך מאה. (וזהו אוצר ששנו חכמים במשנתנו).

ה. אפילו כולו חומץ — הגיעו. (וה"ה אם לא אמר 'זה' אלא 'מרתף' סתם. ריטב"א, רמ"ה. והרי"ד כתב ש'מרתף' סתם משמע המבנה לבדו ללא שום דבר בתוכו).

ו. הלוקח מקבל עליו עשר חביות קוססות מתוך מאה. (רשב"ם ופוסקים. והריטב"א (מכת"י) כתב שנותן יין קוסס. ע"ש).

ז. נותן לו יין שכולו יפה. (ואם אמר 'חבית זו של יין' דינו כסעיף ג. טור).

דפים צה — צו

קנב. א. כיצד מברכין על יין שהקרים?

ב. כיצד מברכין על התמד?

א. יין שהקרים, שריחו ריח חומץ וטעמו טעם יין — לדעת רב יהודה מברך עליו 'בורא פרי הגפן', מלבד ביין הרע ביותר, (מן הסוג הנמכר בקרנות העיר, ונשתנה מראהו), שמברך עליו 'שהכל'. ולדעת רב חסדא מברך על יין שהקרים 'שהכל'. (וגם נחלקו בדבר ר' יוחנן ור' יהושע בן לוי. וכן נחלקו רב זביד ורב מרי בדעתו של רב יוסף. וכן נחלקו אביי ורבא במקום אחר. ראשונים).